

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool - Voorzienigheid te SINT-LAMBRECHTS-WOLUWE

Hoofdstructuur	basisonderwijs
Instellingsnummer	4556
Instelling	Vrije Basisschool - Voorzienigheid
Directeur	Sigrid MAHY
Adres	Fabrystraat 40 - 1200 SINT-LAMBRECHTS-WOLUWE
Telefoon	02-772.60.97
Fax	02-772.60.97
E-mail	voorzienigheid.slw@vgc.be
Website	www.basisschoolvoorzienigheid.be
Bestuur van de instelling	VZW Maria Boodschap Brussel Annuntiaten
Adres	Naamsesteenweg 355 - 3001 HEVERLEE
Scholengemeenschap	SAS - SG Annuntiaten - Sint-Jan
Adres	Fabrystraat 40 - 1200 SINT-LAMBRECHTS-WOLUWE
CLB	Vrij CLB Pieter Breughel
Adres	Opzichterstraat 84 - 1080 SINT-JANS-MOLENBEEK
Dagen van het doorlichtingsbezoek	17-02-2014; 18-02-2014; 19-02-2014; 20-02-2014
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	20-02-2014
Datum bespreking verslag met de instelling	14-03-2014
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Béatrice COOPMAN
Teamleden	Frans DE BIE
Deskundige(n) behorend tot de administratie	NIHIL
Externe deskundige(n)	NIHIL

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus.....	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?.....	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	8
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	8
3.1.1.3 Kleuteronderwijs: Nederlands en wereldoriëntatie	8
3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands	11
3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	13
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid , veiligheid en hygiëne'?.....	15
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	15
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	16
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	17
4.1 Deskundigheidsbevordering.....	17
4.2 Leerbegeleiding	18
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	21
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	23
6.1 Wat doet de school goed?.....	23
6.2 Wat kan de school verbeteren?	23
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	24
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	25
8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING.....	25

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIP0-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leergebieden.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIP0-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.
In dit luik rapporteert het inspectieteam ook over het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De Vrije Basisschool Voorzienigheid behoort tot de scholengemeenschap Annuntiaten Sint-Jan Brussel en is gelegen in een groene gemeente. In de schoolbuurt zijn er verschillende andere Nederlandstalige en Franstalige scholen. De school verwelkomt leerlingen uit taalgemengde en Franstalige gezinnen. De laatste jaren is het lerarenkorps verjongd en zijn er enkele interne personeelsswissels gebeurd. Vrijwel alle teamleden wonen buiten het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en pendelen dagelijks naar de school. De school profileert zich als een kleine school in een meertalige gemeenschap.

De onderwijsinspectie onderzocht de leergebieden Nederlands en wereldoriëntatie, zowel in de kleuter- als in de lagere afdeling. Om na te gaan op welke manier de school haar eigen kwaliteit bewaakt, peilde de onderwijsinspectie naar de wijze waarop de school de competenties van haar personeel op peil houdt en versterkt om haar onderwijskwaliteit te bevorderen en naar de kwaliteit van de leerbegeleiding. Daarnaast onderzocht ze ook het algemeen beleid van de school, aspecten van de regelgeving en erkenningsvoorwaarden met betrekking tot bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.

Voor Nederlands en wereldoriëntatie voldoet de onderwijskwaliteit in de kleuterafdeling. Het thematisch aanbod sluit nauw aan op de leef- en beleavingswereld van de kleuters. De veelal rijke thema's bieden kansen om beide leergebieden doelgericht en evenwichtig te integreren. Hoewel de leraren leerplandoelen hanteren, zijn ze minder vertrouwd met de planning van het onderwijsaanbod vertrekkend vanuit de leerplandoelen. Het team maakt concrete afspraken en werkt hoekenfiches uit om de verticale samenhang te garanderen. Deze planmatige en gezamenlijke inzet resulteert in een versterkt onderwijsaanbod. Inspelend op de vele anderstalige kleuters heeft de school bijzondere aandacht voor de taalontwikkeling. Daartoe voorziet ze in elk thema gerichte woordenschat. In een aanmoedigende en gemoedelijke klassfeer krijgen de kleuters veel kansen om al spelend hun taalvaardigheid te ontwikkelen. De speelleerhoeken bieden de nodige ontwikkelingskansen om zichzelf en de wereld experimenterend en explorerend te verkennen. Het team mist nog eenduidige afspraken die de observatie aansturen als basis voor differentiatie en remediëring.

In de lagere afdeling hanteert de school onderwijsleerpakketten om de leerplandoelen voor het leergebied Nederlands te bereiken. De school legt een accent op (technisch) lezen en spelling. Voor spelling schakelt zij een apart onderwijsleerpakket in. De wijze waarop de leraren de onderwijsleerpakketten gebruiken, garandeert een voldoende evenwichtig en volledig onderwijsaanbod. Het leerplan is minder richtinggevend bij de planning van de klaspraktijk. Jaarlijks terugkerende activiteiten zoals toneelbezoek en de deelname aan de gedichtendag en de jeugdboekenweek verlevendigen het onderwijsaanbod. De leerlingen gaan ook geregeld naar de bibliotheek. De aandacht voor de taalontwikkeling van de leerlingen zet de leraren ertoe aan om een kwaliteitsvolle visie op taalonderwijs en een effectieve leerbegeleiding te ontwikkelen.

Voor wereldoriëntatie voldoet de onderwijskwaliteit in de lagere afdeling niet. De uitgangspunten van de eindtermen en de visie van het leerplan zijn nog onvoldoende herkenbaar in de onderwijspraktijk. Het team gaat nog weinig bewust om met de onderlinge samenhang tussen de domeinen van wereldoriëntatie en tussen wereldoriëntatie en de andere leergebieden. De leef- en beleavingswereld van de leerlingen, de realiteit en de actualiteit zijn nog te weinig het uitgangspunt van het onderwijsaanbod. Tijds- en ruimtekaders zijn niet op elkaar afgestemd of ontbrekend en geven te weinig ondersteuning bij de verkenning van de wereld. De mate waarin leerlingen diverse bronnen leren gebruiken om informatie te verwerven en te verwerken en de aandacht voor experimenteren en exploreren is nog sterk leraarafhankelijk. De evaluatie van wereldoriëntatie is nog te eenzijdig gericht op kennisverwerving.

De school voert een duidelijk beleid voor deskundigheidsbevordering. De nascholingsinitiatieven zijn gericht op de schoolprioriteiten en de persoonlijke behoeften van de leraren. Bij de keuze van de prioriteiten houdt de school rekening met de jaarlijkse evaluatie van de schoolwerking, de recente personeelsswissels en de zorg voor continuïteit. Het team leert ook op informele wijze van elkaar, krijgt leerkansen op het niveau van de scholengemeenschap en werkt samen met externe

ondersteuningsinitiatieven. De leraren krijgen kansen om opgedane kennis te delen met collega's. Om verder te kunnen groeien naar een professionele leergemeenschap ziet het team in de komende schooljaren nog kansen in collegiaal leren via onder meer hospiteerbeurten in functie van brede zorg. Ook de aanvangsbegeleiding van nieuwe teamleden en de systematische implementatie van leerplannen zijn nog aandachtspunten.

Het zorgteam evolueert van een groep individuele zorgverstrekkers naar een zorgteam. De aandacht om kritisch te reflecteren op de effecten van de zorgacties en de systematische aanpak van de uitbouw van de zorg, vallen in positieve zin op. Het schoolteam staat voor de uitdaging om de klasleraar als spilfiguur van de zorg verder te versterken en de uitgangspunten van de handelingsgerichte benadering verder te verankeren. De digitalisering van het kind- en leerlingvolgsysteem is een schoolprioriteit.

Het onderzoek van het algemeen beleid toont aan dat de school inzet op de uitbouw van een communicatief en gedeeld schoolbeleid waar teamleden, leerlingen én ouders 'samen school maken'. De schoolleiding investeert in een aangenaam werk- en overlegklimaat, staat open voor initiatieven vanuit het team en neemt kwaliteitszorg in toenemende mate ter harte. De prioriteiten worden systematisch aangepakt met een jaaractieplan en een jaarlijkse evaluatie van de schoolwerking. Het ontbreekt soms nog aan sterke aansturing gekoppeld aan coaching met aandacht voor de verschillende snelheden in het team om afspraken en vernieuwingen verder te implementeren.

Voor de kleuterafdeling formuleert de onderwijsinspectie een gunstig advies. In de lagere afdeling besluit de onderwijsinspectie met een gunstig advies beperkt in de tijd omwille van het tekort voor wereldoriëntatie. Verder formuleert de onderwijsinspectie een gunstig advies voor de overige erkenningsvoorwaarden en de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs - Leergebieden

Nederlands
wereldoriëntatie

Lager onderwijs - Leergebieden

Nederlands
wereldoriëntatie

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel - Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

De leraren van de kleuterafdeling streven de ontwikkelingsdoelen voor Nederlands in voldoende mate na. Het team plant het aanbod in toenemende mate op basis van het leerplan Nederlands. Het is voldoende evenwichtig en samenhangend. De verschillende domeinen komen in een geïntegreerd thematisch aanbod voldoende aan bod. De school begeleidt kleuters met een taalachterstand vanuit de zorgwerking efficiënt.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

De leraren van de kleuterafdeling streven de ontwikkelingsdoelen voor wereldoriëntatie in voldoende mate na. Het aanbod is voldoende evenwichtig, samenhangend en volledig en de leraren houden in toenemende mate rekening met de leerplandoelen.

3.1.1.3 Kleuteronderwijs: Nederlands en wereldoriëntatie

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

De leraren gebruiken bij de planning en de voorbereiding van het onderwijsaanbod voor Nederlands en wereldoriëntatie in toenemende mate het leerplan als referentiekader. Toch heeft het team nog een beperkt zicht op de uitgangspunten van de leerplannen.

De leraren maken een jaarplanning op en gebruiken voor de voorbereiding van het onderwijsaanbod een digitaal planningsinstrument op een gelijkgerichte wijze. De leraren vertrekken vanuit een brainstorm en kaderen vervolgens hun activiteiten in ervaringsvelden vanuit een koepeleigen instrument. Bij elk thema selecteren de leraren enkele hoofddoelen vanuit de leerplannen. De meeste leraren vertrekken bij de planning van het onderwijsaanbod nog niet vanuit de leerplandoelen. Het team beschikt over 'afsprakenlijnen' en over 'leerlijnen hoeken' waarbij verwezen wordt naar leerplandoelen en doelen uit een koepeleigen instrument. Het team actualiseert de graduele afspraken jaarlijks of wanneer het lerarenteam wijzigt. Daarnaast werkt het team samen digitale hoekenfiches uit om het terugkerend aanbod in de diverse speelhoeken te plannen met aandacht voor variatie en gradatie. Voor de activiteiten vermelden leraren weinig concrete lesdoelen, wat niet bijdraagt tot doelgerichte begeleiding, evaluatie en differentiatie. Het team werkt systematisch verder aan de optimalisering van de planningsdocumenten met aandacht voor een gradueel, gevarieerd en gedifferentieerd onderwijsaanbod.

Om aan te sluiten bij de leefwereld van de kleuters werken de kleuterleraren thematisch waarbij alle domeinen van Nederlands en wereldoriëntatie in natuurlijke samenhang en in samenhang met de andere leergebieden aan bod komen. Dit zorgt voor een krachtige horizontale samenhang. Veel thema's zijn jaarkringgebonden, maar alle leraren voorzien ruimte voor alternatieve thema's, gebaseerd op occasionele gebeurtenissen of interesses van de kleuters. Jaarlijks

werkt het team aan gezamenlijke thema's, ieder vanuit een andere invalshoek en rekening houdend met het ontwikkelingsniveau van de eigen kleutergroep.

De leraren laten zich inspireren door eigen bronnen en door de eigen interesses en deskundigheid. Sommige leraren beschikken over actuele onderwijsleerpakketten die ze als inspiratiebron gebruiken. De leraren hebben nog niet de gewoonte om het evenwicht van hun aanbod te bewaken.

Omwille van de talige uitdagingen die de leerlingenpopulatie met zich meebrengt en ook omwille van de continuïteit met de lagere afdeling, zet het team in op woordenschatverrijking. Dit doet het team in samenwerking met een extern ondersteuningsinitiatief. De leraren voorzien streefwoordenschat, meestal gebaseerd op een themaverhaal. Doordat de woorden gelinkt zijn aan de thema's worden zij verlevendigd en herhaald, wat het gebruik van de nieuwe woorden door de kleuters verhoogt en/of bestendigt. Nog niet alle leraren zijn even vaardig in het bedenken van activiteiten in functie van de receptieve en productieve beheersing. De leraren lezen meer en meer verhalen interactief voor en gebruiken verteltafels en interactie verhogende feedbackstrategieën. De leraren hebben nog geen zicht op de streefwoordenschat van andere kleuterklassen. Om de overgang van de kleuterafdeling naar de lagere afdeling te ondersteunen, gebruiken de leraren van de kleuterafdeling bewust ook woorden die bij het aanvankelijk lezen in het eerste leerjaar aan bod komen. In een aantal klassen hanteren de leraren ook een gradueel opgebouwde wiskundige woordenschat.

De ontluikende geletterdheid krijgt vooral bij de oudste kleuters een plaats. Er is ook een specifiek aanbod gericht op de ontwikkeling van de schrijfmotoriek. De wekelijkse klasdoorbrekende activiteiten en de deelname aan culturele activiteiten bieden bijkomende talige impulsen.

De hoeken dagen de kleuters uit om vanuit een explorerende en onderzoekende houding zichzelf en de wereld actief te verkennen. De leraren gaan in op ervaringen die kleuters spontaan en occasioneel opdoen. Constructiematerialen en huishoudtoestellen uit de leefwereld van de kleuters bieden mogelijkheden om te construeren en te demonteren. Zo krijgen de kleuters binnen het domein techniek ruime ervaringskansen met grondstoffen, materialen, gereedschappen en technische systemen. In enkele klassen maken de leraren intensief gebruik van stappenplannen. Voor het domein natuur krijgen de kleuters voldoende ervarings- en leerkansen om kennis en inzichten te verwerven omtrent planten, dieren en mensen. Er is permanent aandacht voor attitudevorming met initiatieven op het vlak van hygiëne, gezonde voeding en omgaan met afval. De aandacht voor de doelen van het domein mens en van het domein maatschappij is doorheen de dagelijkse werking en de thema's verweven. De teamleden grijpen dagelijkse situaties aan om de kleuters ervaringen te laten opdoen met anders-zijn, gezinsvormen, culturen, regels en afspraken en conflicthantering. De doelen voor het domein tijd krijgen dagelijks aandacht aan de hand van het functioneel gebruik van verschillende soorten kalenders. De kleuters leren de ruimte functioneel te gebruiken in de gestructureerde klassen en de rijke hoeken. De leraren organiseren af en toe uitstappen of nodigen ouders uit op de school als 'expert'. De leraren informeren de ouders over de thema's, de activiteiten en de woordenschat via een heen-en-weermapje en met foto's van activiteiten op de website of de klasblog.

Curriculum
Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd
Klasmanagement

De school voorziet veel tijd voor gewoontevorming. De activiteiten die de gewoontevorming bij de kleuters ondersteunen zijn nog niet optimaal afgestemd op de groeiende zelfredzaamheid van de kleuters.

In een stimulerend klasklimaat en met een adequaat klasmanagement hebben de leraren oog voor het welbevinden en de betrokkenheid van de kleuters. In de centrale klaskring vertellen zij verhalen, tonen zij diverse prentenboeken, presenteren ze nieuwe materialen en gaan ze in gesprek met de kleuters over het thema of datgene wat hen bezighoudt. De onderlinge interactie in de hoeken verhoogt de taalvaardigheid bij de kleuters. Binnen deze leeromgeving nemen de leraren vooral een begeleidende en coachende rol op. Een klaspop en logeerboekje sensibiliseren de ouders om samen met hun kleuter een taalstimulerende activiteit in te lassen. Ook in de klas zet de klaspop aan tot imitatie en interactie.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen

De meeste hoeken zijn uitnodigend en in overeenstemming met het behandelde thema uitgewerkt. Het aanbod biedt mogelijkheden om gericht waar te nemen, te manipuleren en te onderzoeken. Het team heeft in toenemende mate aandacht voor de talige verrijking van de hoeken met pictogrammen, foto's en letters. Het gebruik van materialen die de zelfsturing bevorderen, zoals stappenplannen en zelfcorrigerend materiaal, is leraarafhankelijk. De leraren bieden meestal thematische boekenhoeken aan die afgestemd zijn op de mogelijkheden van de kleuters. In sommige klassen schakelen de leraren soms media-apparaten zinvol in, bijvoorbeeld om verhalen zelfstandig te kunnen beluisteren. Naast de investering door de school, kopen de meeste leraren zelf ontwikkelingsmaterialen aan om een uitnodigende leer- en aangename leefomgeving te creëren.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Kindvolgsysteem

Om zich een beeld te vormen van de ontwikkeling van iedere kleuter registreert het kleuterteam zowel de resultaten van algemene taalvaardigheids- en schoolrijpheidstoetsen, observaties en aspecten van sociale vaardigheden en het welbevinden en de betrokkenheid van de kleuters. Het kindvolgsysteem bevat ook de verslagen van (extern) overleg en/of onderzoeken. De zorgleraren vullen het volgsysteem aan met leerlinggerichte informatie over de kleuters na zorginterventies of naar aanleiding van oudercontacten of zorgoverleg. Op die manier volgt de school de ontwikkeling van de kleuters van nabij op en bouwt de school op termijn een overzicht op van genomen zorginitiatieven.

Het team mist eenduidige afspraken die de observatie aansturen. De leraren observeren de ontwikkeling van hun kleuters naar eigen inzicht. De spreiding van de observaties over de verschillende leergebieden verloopt intuïtief. De frequentie van de observatiemomenten is leraarafhankelijk.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

De frequente formele en informele contacten tussen de verschillende teamleden, het zorgoverleg, het (pre-)multidisciplinair overleg, de observatiegegevens, testresultaten en de overgangsgesprekken dragen bij tot een brede beeldvorming.

De leraren zijn verantwoordelijk voor de eerstelijnszorg en doen inspanningen om in te spelen op de noden en behoeften van de kleuters. De aangeboden activiteiten geven voldoende mogelijkheden tot spontane remediëring en differentiatie. Intentionele differentiatie binnen de thema's is nog in beperkte mate voorzien. Vanuit een gezamenlijke visie krijgen taalarme kleuters in voornamelijk heterogene groepen zorgondersteuning door de zorgleraar om hun taalvaardigheid te verhogen. De handelingsplanmatige aanpak en de aandacht

voor preteaching vindt ingang. Indien nodig betreft de school de ouders en externe hulpverleners bij de leerbegeleiding.

3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied Nederlands met haar leerlingen in voldoende mate. De school gebruikt diverse onderwijsleerpakketten om de verticale samenhang te bewaken. Het team geeft een waardevolle aanzet om het aanbod op basis van de grondige analyse van leerprestaties bij te sturen. Het team begeleidt de leerlingen met een zorgbehoefte voor Nederlands.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Actief leren

Het team vertrouwt op verschillende onderwijsleerpakketten om de leerplandoelen te bereiken. Zij zijn richtinggevend voor de jaarplanning. Na analyse van leerlingenresultaten heeft het team bewust gekozen voor een apart onderwijsleerpakket voor spelling en maakt het zelf aanvullend materiaal voor taalbeschouwing.

Sommige leraren formuleren concrete lesdoelen als houvast. In toenemende mate refereren leraren in hun planningsdocumenten naar leerplandoelen, in de eerste plaats vanuit verantwoordingsperspectief. Het pas geïntroduceerde digitale planningsinstrument is nog vrij nieuw voor het team. De mate waarin de leraren het als voldoende efficiënt en ondersteunend ervaren is leraarafhankelijk.

Nederlands is omwille van de leerlingenkenmerken al meerdere schooljaren een prioritair werkpunt. Momenteel gaat veel aandacht naar spelling en technisch lezen. De onderwijsleerpakketten zijn richtinggevend voor het aanbod van spreek- en luisteroefeningen, begrijpend lezen, strategieën, interculturele gerichtheid en creatief schrijven. Sommige leraren linken creatief schrijven af en toe aan inhouden van andere leergebieden. In de hogere leerjaren krijgen de leerlingen bijkomende oefenkansen met hun bijdrage voor de klasblog. Verschillende leraren lezen geregeld voor. Om in te spelen op haar doelpubliek heeft het team ingezet op woordenschatverrijking. De aandacht voor een betekenisvolle context en voor de uitdieping van woordbetekenissen is echter leraarafhankelijk. Het team biedt de leerlingen in functie van woordenschatverrijking extra informatieve boeken aan. Extra talige prikkels krijgen de leerlingen onder meer met jaarlijkse terugkerende activiteiten zoals toneelbezoek en de jeugdboekenweek en gedichtendag.

De wijze waarop de leraren de onderwijsleerpakketten inschakelen en het overleg over taalbeschouwing zorgen voor voldoende verticale samenhang. De horizontale samenhang tussen de domeinen van het leergebied en tussen Nederlands en de andere leergebieden is nog niet in elke klas even sterk.

Het gebruik van gevarieerde groeperings- en werkvormen om leerlingen interactief en constructief te laten werken, is divers.

Materieel beheer Uitrusting <i>Leermiddelen</i>	De school voorziet voldoende leermiddelen en didactische materialen om de leerplandoelen na te streven en te bereiken. De wandplaten bevatten syntheses, algoritmes en heuristieken uit de taalmethodes. Ze zijn voldoende gelijkgericht, maar worden zelden met de leerlingen opgebouwd. De klassen beschikken over een klasbibliotheek. Om een goede leesattitude te bevorderen, bezoeken de leerlingen vanaf het tweede leerjaar de plaatselijke openbare bibliotheek regelmatig. De inschakeling van de computer tijdens de lessen is vooralsnog beperkt. Leraren bieden de leerlingen aanvullende oefeningen aan met een online oefenmodule. Op een klasblog bieden de leraren ondersteunende oefenwebsites aan.
Evaluatie Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig en representatief</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i> <i>Gericht op bijsturing</i>	De leraren evalueren de vorderingen van hun leerlingen op permanente basis met persoonlijke feedback. Het team heeft afspraken gemaakt over de evaluatie van creatieve schrijfp opdrachten. Verder maken ze vooral gebruik van toetsen van de onderwijsleerpakketten. Soms worden die aangepast of maken leraren eigen toetsen. Hoewel alle domeinen aan bod komen, ligt het accent van de evaluatie op vooral technische vaardigheden zoals spelling en technisch lezen. Enkele keren per schooljaar neemt de school genormeerde toetsen af. Het team gaat na of de leerlingen voldoende spreek-, luister-, lees- en schrijfvaardig worden. Deelname aan proeven van de onderwijskoepel vullen deze evaluatiegegevens aan. De school analyseert deze gegevens meer en meer op klas- en schoolniveau om zo nodig het onderwijsaanbod bij te sturen. Dit was het geval voor het spelling- en leesonderwijs. Sommige evaluatiegegevens worden opgenomen in het leerlingvolgsysteem. De evaluatiegegevens geven een duidelijk beeld over de mate waarin de leerlingen de leerplandoelen bereiken.
Begeleiding Leerbegeleiding <i>Beeldvorming</i> <i>Zorg</i>	De resultaten van de evaluatie, de genormeerde toetsen en de observaties vormen de basis van de beeldvorming. Deze ondersteunt de besprekingen op het multidisciplinair overleg en onderbouwt de zorg. De leraren zijn de eerste verantwoordelijken voor de zorgbegeleiding. Gerichte differentiatie en remediëring op basis van fouteninventarissen en -analyses zijn leraarafhankelijk. De leraren gaven een aanzet om hoeken- en contractwerk in te schakelen bij de niveaudifferentiatie. Om de technische leesvaardigheid te bevorderen gebruiken zij gevarieerde groepeeringsvormen. Zij werken hierbij klasdoorbrekend, in homogene of heterogene groepen en met tutors. Om leerlingen met leermoeilijkheden te ondersteunen, hanteren de leraren een selectie van stimulerende, compenserende, remediërende en dispenserende maatregelen.
Kwaliteitszorg	De visie en uitgangspunten van het leerplan vormen veeleer in beperkte mate de basis voor zelfreflectie. De schoolleiding laat nieuwe leraren nascholing volgen bij een extern ondersteuningsinitiatief zodat ze kennismaken met enkele belangrijke didactische taalvaardigheidsprincipes. Informeel wisselen leraren ervaringen uit en bespreken zij hun aanpak. De volgehouden aandacht voor de ontwikkeling van de taalvaardigheid bevordert de ontwikkeling van een duidelijke visie op kwaliteitsvol taalonderwijs en van een effectieve leerbegeleiding.

3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet niet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied wereldoriëntatie met haar leerlingen in onvoldoende mate. Het team kan niet garanderen dat het onderwijsaanbod voldoende volledig en gradueel opgebouwd en samenhangend is. De meeste leraren stemmen wereldoriëntatie nog te weinig af op de uitgangspunten van de eindtermen. De mate waarin de leraren de realiteit en de interesses en leefwereld van de leerlingen bij het onderwijsaanbod betrekken is divers. De evaluatiepraktijk is te sterk op de reproductie van feitenkennis gericht.

Curriculum	Voor het aanbod van wereldoriëntatie vertrouwen de leraren op een
Onderwijsaanbod	onderwijsleerpakket. De leraren maken een jaarplanning op en gebruiken sinds
<i>Referentiekader</i>	kort een digitaal planningsdocument, dat echter momenteel nog als weinig
<i>Planning</i>	ondersteunend ervaren wordt. Voor de activiteiten formuleren de meeste
<i>Samenhang</i>	leraren geen concrete lesdoelen, wat niet bijdraagt tot doelgerichte begeleiding,
<i>Brede harmonische vorming</i>	evaluatie en differentiatie. De leraren registreren de leerplandoelen met het oog
<i>Actief leren</i>	op de bewaking van het onderwijsaanbod. De indruk wordt gewekt dat het
	opnemen van doelen eerder een verantwoordingspraktijk is dan dat het als
	richtinggevend voor de praktijk moet worden beschouwd.

Leraren hebben weinig zicht op elkaars vervangende en aanvullende materialen. Over de doorgaande lijn en de overgang tussen kleuter- en lagere afdeling maakte het team weinig afspraken. De samenhang tussen de domeinen onderling varieert van klas tot klas. De school besteedt relatief weinig aandacht aan verkenning van de visie en uitgangspunten van het leerplan. Daardoor zijn enkele leraren te weinig vertrouwd met de multiperspectieve benadering. De domeinen tijd en ruimte krijgen een in hoofdzaak cursorische invulling. In sommige klassen ontbreken enkele belangrijke tijd- en ruimtekaders en bestaande tijd- en ruimtekaders worden te weinig functioneel en dynamisch ingeschakeld bij de behandeling van de thema's.

Het team zet sporadisch in op de samenhang met andere leergebieden.

Vertrekken vanuit de leef- en beleavingswereld van de leerlingen is nog geen verworvenheid. Sommige leraren activeren de voorkennis van de leerlingen door samen te brainstormen over wat de leerlingen al weten. De leraren staan minder stil bij wat de leerlingen zelf nog te weten willen komen. Af en toe schakelen leraren verhalen in om de leerlingen bij de thema's te betrekken. Enkele leraren hebben systematisch aandacht voor de actualiteit, maar er worden kansen gemist om leerinhouden vanuit de actualiteit te duiden of te verdiepen of als middel om een thema of project op gang te brengen en te stimuleren.

De school neemt enkele waardevolle acties in het kader van de gezondheids- en mobiliteitseducatie. De aandacht voor milieueducatie is opmerkelijk en de school behaalde een kwaliteitslabel waarmee ze aan de buitenwereld kan tonen dat ze zich bewust inzet op milieuzorg. Af en toe nodigen de leraren deskundigen uit in de klas en organiseren zij extramurosactiviteiten, die een realiteitsgerichte benadering bevorderen. Democratische waarden komen onder meer aan bod in de leerlingenraad.

De mate waarin leerlingen diverse bronnen leren gebruiken om informatie te verwerven en te verwerken en er aandacht is voor experiment en exploratie is sterk leraarafhankelijk. Vooral de oudere leerlingen krijgen kansen om zelfstandig en interactief aan het werk te gaan. Zij kunnen de verworven kennis en inzichten op creatieve wijze presenteren. In sommige klassen ligt de nadruk overwegend

op kennisverwerving met klassikaal frontaal onderwijs waardoor kansen tot experimenteren en exploreren verloren gaan.

**Curriculum
Onderwijsorganisatie**
*Onderwijstijd
Klasmanagement*

Het team heeft het aantal lestijden wereldoriëntatie per klas nog niet optimaal afgestemd op de verwachtingen van de koepel. De doelgerichte inschakeling van werkvormen die de betrokkenheid en zelfwerkzaamheid van de leerlingen verhogen is sterk leraarafhankelijk. De oudere leerlingen krijgen duidelijk meer kansen om de leergebiedoverschrijdende eindtermen voor leren leren, ICT (informatie- en communicatietechnologie) en sociale vaardigheden te oefenen binnen de lessen wereldoriëntatie.

**Materieel beheer
Uitrusting**
Leermiddelen

De meeste leraren voorzien visuele ondersteuning in functie van de actuele thema's. Toon- of ontdekhoeken zijn minder prominent aanwezig. De school beschikt over een omgevingsboek dat zicht geeft op de mogelijkheden van de schoolomgeving. Weinig leraren gebruiken dit echter dynamisch. Veel leraren komen van verder af en zijn minder vertrouwd met de omgeving van de school en de mogelijkheden tot exploratie.

Het gebruik van bronnenmaterialen en de computer voor opzoekwerk is leraarafhankelijk. De school investeert in de ICT-ondersteunde leeromgeving. Momenteel is het aantal computers voor leerlingen nog beperkt. Af en toe schakelen leraren media in om bepaalde leerinhouden aanschouwelijk te maken.

**Evaluatie
Evaluatiepraktijk**
Evenwichtig en representatief

De leraren peilen met hun toetsen in hoofdzaak naar de verworven kennis, terwijl de vaardigheden en attitudes weinig doelgericht geëvalueerd worden. De leraren evalueren de bedoelde vaardigheden enigszins in hun lessen, maar die evaluatie leidt niet tot individuele beoordelingen over de vorderingen van leerlingen en krijgt ook een beperkte neerslag in het rapport. De leraren stemden hun evaluatiepraktijk nog niet optimaal af op de richtlijnen van het leerplan.

**Evaluatie
Rapporteringspraktijk**
*Evenwichtig en volledig
Interne en externe
communicatie*

Het globale, kwantitatieve resultaat in het rapport geeft weinig informatie over de evolutie in de competenties van de leerlingen. Het rapport geeft wel aanvullend informatie over de werk- en leefhouding. Kwalitatieve gegevens en de evolutie die een leerling individueel doormaakt voor wereldoriëntatie zijn in de meeste groepen minimaal. De rapportering geeft dan ook een beperkt beeld van de interesses en talenten van de leerlingen voor dit leergebied.

**Begeleiding
Leerbegeleiding**
*Beeldvorming
Zorg*

De beeldvorming voor wereldoriëntatie is voornamelijk gericht op de meting van reproduceerbare kennis en wordt te weinig ingezet om de ontwikkeling van de nodige vaardigheden en attitudes te stimuleren.

Het team heeft nog weinig nagedacht over mogelijkheden om binnen wereldoriëntatie te differentiëren naar capaciteiten, interesses, tempo of doel. Algemeen krijgen de leerlingen positieve feedback. Wanneer actieve werkvormen ingeschakeld worden, hebben leraren van vooral de oudere leerlingen de ruimte om hen individueel of in groep te begeleiden. Hier wordt de zorgleraar systematisch bij ingeschakeld.

Kwaliteitszorg

De meeste teamleden staan open voor een kritische benadering van hun praktijk. Het team toont de bereidheid om de kwaliteit van het onderwijsaanbod voor wereldoriëntatie te verhogen door wat goed is te behouden en wat beter moet bij te sturen. Ook de schoolleiding is er zich van bewust dat coaching en ondersteuning van de leraren hierbij onontbeerlijk zijn.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school gaat op systematische wijze de situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na. Dat blijkt uit de regelmaat waarmee ze controles uitvoert. Daardoor kent ze de tekorten en is ze waakzaam voor ongunstige veranderingen in de omgeving waarin wordt onderwezen en leerlingen begeleidt. De school maakt ook gebruik van analyses van deskundigen. Uit de controles en adviezen van externe controlediensten, de interne dienst (preventieadviseur) en de externe dienst, blijkt dat er enkele tekorten werden opgemerkt op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid, gezondheid en hygiëne. Deze zijn op het ogenblik van de doorlichting gedeeltelijk opgelost. Wat nog moet verbeteren, is in de planning die de beheersing ervan regelen, opgenomen en wordt in afwachting van de realisatie van de verbeteractie door de school aangepakt via organisatorische maatregelen, kleinere werken en/of sensibiliserende acties. De uitwerking van de plannen zijn voldoende concreet en realistisch. Uit de planning blijkt tevens dat er aandacht is voor maatregelen die in afwachting van een oplossing ten gronde de situatie minimaal verbeteren en/of aantonen dat men proactief handelt. Dat leidt tot een cultuur waarbinnen ieder zich aangesproken voelt om op zijn niveau bij te dragen aan de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne op de verschillende locaties waarvan de school gebruikmaakt. De preventieadviseur beschikt structureel over te weinig tijd om haar opdracht uit te voeren.

De lagere afdeling kampt met een structureel tekort aan voldoende ruime klassen om comfortabel te zijn voor de organisatie van onderwijs en begeleiding. De overdekte speelplaats is niet afgestemd op het aantal gebruikers, ook al laat de school de leerlingen in verschillende afzonderlijke groepen spelen. Ook zijn nog niet alle jongens- en meisjestoiletten in de lagere afdeling gescheiden. De infrastructuur is nog niet optimaal afgestemd op personen met een beperking. De school stelde een realistisch masterplan op dat ze in verschillende opeenvolgende fasen via verkorte procedures zal uitwerken. Het betreft de verbouwing van enkele gebouwen, met het oog op de uitbreiding van de beschikbare vloeroppervlakte per klas en van de overdekte speelplaats, de nodige voorzieningen voor personen met een beperking (lift) en de optimalisering van de sanitaire installaties. De school sloot een contract af om eerstdaags een geactualiseerde asbestinventaris op te stellen en overlegt met het gemeentebestuur over de milieumelding.

De school krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Omwille van de systematiek waarmee zij tekorten opspoort en wegwerkt, de realisatie van kleinere tussentijdse oplossingen, de aandacht voor proactieve acties en het masterplan deliberaert het inspectieteam de vastgestelde tekorten.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het orde- en tuchtreglement van de leerlingen met inbegrip van de beroepsmogelijkheden	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend	ja
• de procedure volgens welke beroep kan worden ingediend tegen een beslissing van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de afspraken in verband met onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Voert de school een zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid met het oog op de optimale leer- en ontwikkelingskansen van alle leerlingen? (decreet bao - art. 153 septies)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Deskundigheidsbevordering

Doelgerichtheid In de visietekst op het nascholingsbeleid beschrijft de schoolleiding hoe ze een direct verband ziet tussen de investeringen in de deskundigheid van de individuele leraar en het team en een verbetering van het pedagogische beleid van de school. De nascholingsinitiatieven zijn gericht op de schoolprioriteiten en op de persoonlijke nascholingsbehoeften van de leraren. De schoolleiding wil in het huidige en de eerstkomende schooljaren prioritair inzetten op vormingen in functie van het leergebied Nederlands, het zorgbeleid, de aanvangsbegeleiding voor beginnende leraren en de digitale planningsdocumenten. Bij de keuze van deze prioriteiten heeft de schoolleiding rekening gehouden met de jaarlijkse evaluatie van de schoolwerking door het gehele team, de recente personeelsswissels en de zorg voor continuïteit. Elk teamlid heeft bij de individualisering van zijn functiebeschrijving de gelegenheid gekregen om de eigen prioriteiten en nascholingsbehoeften aan te geven. De geëxpliciteerde visie en de duidelijk geformuleerde vormingsprioriteiten zorgen voor een gezamenlijke doelgerichtheid.

Ondersteuning De schoolleiding volgt het nascholingsaanbod op en verspreidt deze informatie onder het team. Leraren kunnen een aanvraag doen om een individuele nascholing te volgen. De vraag wordt getoetst aan de schoolprioriteiten en organisatorische en praktische overwegingen. Sommige leraren geven aan dat ze niet altijd weten waarom hun keuze niet in aanmerking kwam. De school inventariseert de gevolgde nascholingen. Sommige leraren volgen veel individuele nascholingen, anderen engageren zich in mindere mate.

De zorgcoördinatoren, de leraar lichamelijke opvoeding en de ICT-leraar nemen deel aan intervisiegroepen van de scholengemeenschap. Op deze wijze wisselen de scholen deskundigheid en ervaringen uit om het eigen schoolbeleid verder te versterken. De directeur kan met pedagogische en beleidsmatige vragen terecht op vergaderingen met collega-directeuren en bij de coördinerende directeur. Het team staat ook open voor experts van externe ondersteuningsinitiatieven. Het toont de bereidheid om aanbevelingen en richtlijnen van de externe begeleiders te integreren in de eigen werking. Het team schakelt indien nodig de pedagogische begeleidingsdienst van de eigen koepel in.

De leraren delen wat ze leerden tijdens personeelsvergaderingen. De communicatie over gevolgde nascholingen richt zich vooral op het doorgeven van informatie en in mindere mate op de integratie van nieuwe inzichten in de schoolwerking

Het team beschikt over heel wat leraren met een specifieke expertise. Leraren met bepaalde talenten en interesses krijgen de ruimte om hun deskundigheid te delen met de collega's. Dat vormt soms de aanleiding om vernieuwingsprojecten op te zetten. Hospiteren, intervisie en gerichte coaching binnen deze projecten komen evenwel nog niet systematisch aan bod. Illustratief is de moeizame introductie van activerende werkvormen.

Om de aanvangsbegeleiding vorm te geven, krijgen nieuwe leraren een document met praktische informatie en stelt de schoolleiding voor elke nieuwe leraar een 'meter' aan die de nieuwe leraar met raad en vooral vraaggestuurd bijstaat. De meter fungeert vooral als klankbord. De diepgang van de communicatie over pedagogisch-didactische thema's varieert. Informeel overleg blijkt een veelgebruikte communicatiewijze. De schoolleiding ondersteunt de starters met de controle van de planningsdocumenten, doorloopbezoeken en de peiling naar het welbevinden. De directeurs van de scholengemeenschap leggen klasbezoeken af bij nieuwe leraren. Zij hebben aandacht voor zowel positieve elementen als werkpunten. Toch staan de evaluatie en de tewerkstelling in de scholengemeenschap hierbij sterker op de voorgrond dan de coaching of de ondersteuning. De school heeft nog weinig traditie om nieuwe teamleden te coachen.

- Doeltreffendheid** Het team evalueert het nascholingsbeleid jaarlijks. Het staat in mindere mate stil bij de effecten van het nascholingsbeleid op de klaspraktijk. De schoolleiding bewaakt de deskundigheidsbevordering in samenspraak met de betrokken leraren.
- Ontwikkeling** Jaarlijks stuurt het team het nascholingsplan bij. Hierbij wordt rekening gehouden met de team- en lerarenbehoeften, evaluaties en maatschappelijke verwachtingen. Om verder te kunnen groeien naar een professionele leergemeenschap ziet het team nog kansen in het collegiaal leren via onder meer hospiteerbeurten in functie van brede zorg. De schoolleiding is zich ervan bewust dat een open (leer)cultuur als basisvoorwaarde aanwezig moet zijn zodat de leraren in een veilig klimaat met een kritische ingesteldheid van elkaar kunnen leren.

4.2 Leerbegeleiding

- Doelgerichtheid** Vanuit het opvoedingsproject schreef de school een gedeelde schooleigen zorgvisie uit. Het team opteert voor de totale ontwikkeling van de leerlingen, vertrekkend vanuit hun behoeften en talenten in een sfeer van vertrouwen en verbondenheid. De jaarlijkse schoolevaluatie en de groeiende aandacht voor de analyse van evaluatiegegevens op klas- en schoolniveau resulteren in een aantal prioriteiten in functie van de leerbegeleiding.

Het schoolteam gebruikt de SES-lestijden (in functie van de sociaal-economische status van de leerlingen) om aan elke graad een deeltijdse zorgleraar toe te voegen. Het team integreert het gelijke onderwijskansenbeleid in het zorgbeleid. Het team heeft echter minder inzicht dat deze SES-lestijden toegekend zijn op basis van bepaalde leerlingenkenmerken en staat, buiten de talige uitdagingen, soms te weinig expliciet stil bij hoe ze die gelijke onderwijskansen willen realiseren met bijzondere aandacht voor die leerlingen die de SES-lestijden genereren. Illustratief hiervoor is nadenken over de verwachtingen binnen het huiswerkbeleid.

- Ondersteuning** Zowel de kleuter- als de lagere afdeling heeft een eigen zorgcoördinator. De zorgcoördinatoren coördineren en organiseren het zorgbeleid in samenspraak met de schoolleiding. De zorginterventies worden vrij gelijkmatig over de verschillende klassen verdeeld en indien nodig flexibel ingezet. De samenwerking tussen de zorgleraar en de klastitularis verloopt in de meeste klassen vlot. De zorgverlening gaat van momentane hulpverlening tot meer structurele zorginitiatieven.

De meeste zorgteamleden zijn nieuw in hun functie en spannen zich in om het zorgbeleid coherent en efficiënt uit te bouwen. Tijdens informeel overleg en op het wekelijks zorgteamoverleg bespreken de zorgteamleden hun bekommernissen en wisselen ze ervaringen uit. De school beschikt over een duidelijke zorgkalender waarbij de zorgactiviteiten opgesomd staan die doorheen het schooljaar zijn gepland.

De leraren krijgen zicht op de ontwikkeling van de leerlingen vanuit de overgangsgesprekken en de analyse van de beschikbare evaluatiegegevens. Analyses van toetsen en observaties, als basis voor differentiatie- en remediëring, zijn divers en veelal leraarafhankelijk. Zorgoverleg tussen de zorgcoördinatoren en de zorgleraren en multidisciplinair overleg vormen de basis voor de leerbegeleiding. Indien nodig volgt een extra multidisciplinair overleg met het CLB (Centrum voor Leerlingenbegeleiding). Het team leert handelingsgericht te werken, wat een groeiende positieve impact op de leerbegeleiding heeft. Het zorgteam en klastitularissen spannen zich in om de onderwijsbehoeften van de leerlingen zo helder mogelijk te formuleren, en denken samen na over een eventuele bijsturing van hun aanpak. De heldere formulering van de zorgvraag van de leerlingen is nog geen verworvenheid. De voorbereiding van het multidisciplinair overleg en de administratieve verwerking van de leerlingendossiers en de zorginterventies gebeurt nauwgezet. Niet alle observatie-instrumenten in het zorgdossier ervaren de leraren nog als functioneel. De zorgcoördinatoren zijn zich hiervan bewust en introduceren een digitaal zorgdossier. Zij brengen ook geregeld het zorgtraject van individuele leerlingen in kaart om voorbereid in gesprek kunnen gaan met alle betrokkenen.

De klasleraren zijn de eerste verantwoordelijken voor de leerbegeleiding. Elke klasleraar toont de bereidheid om een degelijke leerbegeleiding uit te werken. Toch zijn de afstemming van het onderwijsaanbod op de interesses van de leerlingen, de inschakeling van verschillende vormen van differentiatie en remediëring op basis van observaties en toetsanalyses en de flexibiliteit waarmee de leraren het onderwijs organiseren sterk leraarafhankelijk en niet structureel verankerd in de schoolwerking.

De school levert waardevolle inspanningen om een sfeer van vertrouwen en verbondenheid te creëren. Op schoolniveau heeft het team onder meer aandacht voor de speelplaatswerking, duidelijke schoolafspraken en gezamenlijke projecten in functie van de milieuzorg en het gezondheidsbeleid.

Doeltreffendheid Het team houdt geregeld informeel collegiaal overleg en structureel overleg over de resultaten van de zorginterventies. Het zorgbeleid maakt ook deel uit van de jaarlijkse evaluatie van de schoolwerking en het jaaractieplan van de school. Daarin worden duidelijke doelen vooropgesteld, taken verdeeld en middelen gekozen. Het team formuleert ook prioriteiten op lange termijn.

Ontwikkeling Het zorgteam evolueert gaandeweg van een groep individuele zorgvertrekkers die hun zorgopdracht naar eigen inzicht vorm geven, naar een samenhangend en gelijkgericht zorgteam. De groeiende aandacht om kritisch te reflecteren op de effecten van de genomen acties en de systematische aanpak van de zorgcoördinatoren om het zorgbeleid verder uit te bouwen vallen in positieve zin op. Het schoolteam staat voor de uitdaging om de klasleraar als spilfiguur van de zorg verder te versterken en de uitgangspunten van de handelingsgerichte aanpak verder te verankeren. De school stelt tegelijk de digitalisering van het kind- en leerlingvolgsysteem als prioriteit van de school binnen de leerbegeleiding voorop.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

- Leiderschap** De directeur staat vooral in voor het administratieve en organisatorische luik van het schoolleiderschap en stuurt aan op een gedeeld leiderschap waarbij vooral het pedagogisch beleid in samenspraak met het kernteam vormt krijgt. Het kernteam bestaat uit de directeur en de zorgcoördinatoren van de kleuter- en de lagere afdeling. De zorgcoördinator van de kleuterafdeling is tevens ook de beleidsondersteuner. Het kernteam is recent samengesteld en zoekt gaandeweg naar een duidelijke taakverdeling. Indien nodig doet dit kernteam een beroep op de coördinerende directeur, de pedagogische begeleidingsdienst van de eigen koepel en externe ondersteuningsinitiatieven.
- Visieontwikkeling** De Vrije Basisschool Voorzienigheid is een kleine Nederlandstalige school in een meertalige gemeenschap. Eén van de doelen van de school is de organisatie van kwaliteitsvol onderwijs in een warme omgeving met aandacht voor de zorgvragen van de leerlingen. De schoolvisie legt ook een accent op de totale persoonlijkheidsontwikkeling van alle leerlingen en op leren als een sociale gebeurtenis. Daarbij wil het team gebruik van moderne groeperingsvormen en media. De visie inspireert het team bij de nieuwe ontwikkelingsprocessen en reflecties, maar nog niet alle elementen van de schoolvisie zijn duidelijk herkenbaar in de onderwijspraktijk. De aandacht voor de implementatie van de leerplanvisie is nog beperkt.
- Besluitvorming** Een belangrijke pijler van de schoolvisie is 'samen school maken'. De schoolleiding voert een participatief beleid en neemt beslissingen in samenspraak met zowel het schoolteam als andere schoolbetrokkenen. Er is ruimte voor de mening van de leraren, leerlingen en ouders. De leraren krijgen veel kansen om de schoolwerking te bespreken, maar geven tegelijkertijd aan dat ze behoefte hebben aan heldere beslissingen op het einde van een vergadering. Er zijn gezamenlijke en aparte vergadermomenten voorzien voor beide afdelingen. De kleinschaligheid van de school bevordert de veelvuldige informele contacten tussen teamleden in sterke mate.
- Kwaliteitszorg** De school heeft aandacht voor zelfevaluatie en houdt rekening met tevredenheidsonderzoeken. Het team gaf de aanzet voor een diepgaandere analyse van de evaluatiegegevens op schoolniveau om verbeteringsprocessen op te zetten. De vele prioriteiten waaraan de school werkt, vergen een sterke aansturing met aandacht voor de draagkracht van het team. De implementatie van afspraken en onderwijsvernieuwingen is nog niet optimaal gekoppeld aan vormen van ondersteunende coaching en opvolging. Het jaaractieplan en de afbakening van schoolprioriteiten vormen alvast een goede aanzet om de processen systematisch aan te sturen.
- Talenbeleid** Het team gaf de aanzet voor de opstart van een talenbeleid. Hoofddoel is de aanpassing van de onderwijspraktijk aan de talige behoeften van de leerlingen met het oog op de bevordering van hun algemene ontwikkeling en een voldoende beheersing van de Nederlandse taal. De meeste leerlingen komen uit taalgemengde gezinnen of zijn volledig Franstalig. Zo zet team momenteel sterk in op (technisch) lezen, spelling en woordenschatverrijking. Voor de woordenschatverrijking werkt het team samen met een extern ondersteuningsinitiatief. De directeur en de beleidsondersteuner volgen een opleiding tot 'taalbeleidsexpert'.

GOK- en zorgbeleid Het schoolteam baseert zijn zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid op de analyse van data die de meest relevante noden van leerlingen in kaart brengt. Het heeft een duidelijke visie over de wijze waarop het zijn zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid vorm wil geven. Het organiseert de acties sterk vanuit operationele doelen die aansluiten bij de noden van de leerlingen. Daar waar het kan stemt het zijn beleid af op dat van de scholengemeenschap. De schoolorganisatie zorgt er in toenemende mate voor dat het team de vooropgestelde doelen binnen het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid bereikt. De acties op leerling-, leraren- en schoolniveau die het schoolteam uitwerkt, sluiten grotendeels aan op de vooropgestelde doelen. De aandacht voor kleuterparticipatie groeit langzaam. Het zorgteam evalueert de effecten van de acties binnen zijn zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid, en gaf de nodige aanzetten om hierover te communiceren naar het team. Het schoolteam heeft in zijn professionaliseringsbeleid aandacht voor de deskundigheidsbevordering van de meeste teamleden met het oog op het schooleigen zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het evenwichtig en volledig onderwijsaanbod voor Nederlands en wereldoriëntatie in de kleuterafdeling.
- Het geïntegreerde en thematische onderwijsaanbod in de kleuterafdeling.
- De aandacht voor doelgerichte hoekverrijking in de kleuterafdeling.
- Het evenwichtige en volledige onderwijsaanbod voor Nederlands in de lagere afdeling.
- De versterkte aandacht voor woordenschatverrijking in samenwerking met een extern ondersteuningsinitiatief.
- De aandacht voor milieuzorg op schoolniveau.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De gedeelde zorgvisie.
- De duidelijke taakverdeling in het zorgteam.
- De gevarieerde zorgoverlegplatformen.
- Het gebruik van verschillende genormeerde instrumenten om een zicht te krijgen op de ontwikkeling van de leerlingen.
- De doelgerichte visie op deskundigheidsbevordering.
- De koppeling van teamgerichte en individuele professionaliseringsactiviteiten aan de (school)prioriteiten.

Wat betreft het algemeen beleid

- De jaarlijkse zelfevaluatie van de schoolwerking en de groeiende aandacht voor kwaliteitszorg met het oog op verbetering van de onderwijskwaliteit.
- De vernieuwingsbereidheid van het team.
- De verbreding van het ondersteunend middenkader.
- De betrokkenheid en de inzet van de schoolleiding en het team.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De optimale aanwending van de beschikbare onderwijstijd in de kleuterafdeling.
- De verticale opbouw van de thematische streefwoordenschat in de kleuterafdeling.
- De aandacht voor strategieën en interculturele gerichtheid in Nederlands.
- De aandacht voor leren als een (inter)actief en constructief proces in de lagere afdeling.
- De doelgerichte integratie van de leergebiedoverschrijdende eindtermen leren leren, sociale vaardigheden en ICT in de leergebieden wereldoriëntatie en Nederlands.
- De optimalisering van het huiswerkbeleid in functie van de leerlingenkenmerken.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De optimale aanwending van de interne expertise.
- De intensifiëring van de coaching en ondersteuning van (nieuwe) teamleden.
- De verdere professionalisering van de klasleraren in functie van de eerstelijnszorg.
- De doelgerichte observaties als basis voor differentiatie en remediëring in de kleuterafdeling.
- De analyse van evaluatieresultaten als basis voor differentiatie en remediëring in de lagere afdeling.

Wat betreft het algemeen beleid

- De systematische implementatie van leerplannen met gerichte aandacht voor gezamenlijke visieontwikkeling.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De opbouw van een volledig, samenhangend en evenwichtig onderwijsaanbod voor het leergebied wereldoriëntatie in de lagere afdeling, afgestemd op de doelen en uitgangspunten van het leerplan en de kerngedachten van de eindtermen.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor het **kleuteronderwijs**.
- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

BEPERKT GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'
 - * voor het **lager onderwijs** omwille van het niet voldoen aan de onderwijsdoelstellingen voor wereldoriëntatie.

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **20-02-2017** opnieuw een controle uit.

8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Béatrice COOPMAN de inspecteur-verslaggever	Sigrid MAHY de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	